

TECVİD

Tecvid Öğrenmenin Gayesi: Allah kelâmı olan Kur'an-ı Kerim'i hatasız, güzel bir şekilde okumaktır.

Tecvid Öğrenmenin Hükümü: Kur'an okurken harfler, hareketler ve uzatmalarda hata yapmayacak kadar tecvid öğrenmek ve uygulamak, her müslüman kadın ve erkeğe farz-ı ayndır.

A) UZATMA İLE İLGİLİ TECVİD KURALLARI

Harf-i Med: "Uzatma harfi" demektir. Üç tanedir:

- 1) ﴿ ا ﴾ : Elif harekesiz olur, bir önceki harf üstünlü olursa, ﴿ ا ﴾ Harf-i Med olur.
- 2) ﴿ و ﴾ : Vav harekesiz olur, bir önceki harf ötreli olursa, ﴿ و ﴾ Harf-i Med olur.
- 3) ﴿ ی ﴾ : Ye harekesiz olur, bir önceki harf esreli olursa, ﴿ ی ﴾ Harf-i Med olur.

Sebeb-i Med: "Bir eliften fazla uzatmaya sebep olan med" demektir. İki tanedir:

- 1) Hemze: "Harekeli elif" e denir: ﴿ ؤ ا كُنَّا ﴾
- 2) Sükun: Cezim (٢) ve şeddeye (٣) denir: ﴿ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ ﴾

Sükun ikiye ayrılır:

- A) Sükun-i Lazım (Sabit Sükun): Durulduğunda da geçildiğinde de var olan sükuna denir.
- B) Sükun-i Arz (Geçici Sükun): Durulduğunda olan, geçildiğinde kaybolan sükuna denir.

MEDD-İ TABİİ: Harf-i Med'den birisi olur, Sebeb-i Med'den hiçbir şey olmazsa *Medd-i Tabii* olur. Bir elif miktarı uzatmak vacibtir.

﴿ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ ﴾

MEDD-İ MUTTASİL: Harf-i Med'den birisi olur, sonra Sebeb-i Med'den hemze olur, ikisi de bir kelimede bulunursa *Medd-i Muttasil* olur.

Dört elif miktarı uzatmak vacibtir. ﴿ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَى ، أَنْ تَبُوًّا بِيَمِّمْ ، وَجِيءَ ، يُؤْمِنُ بِذِ

MEDD-İ MUNFASIL: Harf-i Med'den birisi olur, sonra Sebeb-i Med'den hemze olur, ikisi ayrı ayrı kelimelerde bulunursa *Medd-i Munfasil* olur.

Dört elif miktarı uzatmak caizdir. ﴿ وَمَا أَنْزَلْ ، قَالُوا آمَنَّا ، الَّذِينَ أَسْرَى ﴾

MEDD-İ LAZİM: Harf-i Med'den birisi olur, sonra Sebeb-i Med'den Sükun-i Lazım olursa *Medd-i Lazım* olur.

Dört elif miktarı uzatmak vacibtir. ﴿ قَالَ أَنَّمَا جُورِي ، آفَنَنْ ، أَلَمْ ، نَسْ ﴾

MEDD-İ ARIZ: Harf-i Med'den birisi olur, sonra Sebeb-i Med'den Sükun-i Arz olursa *Medd-i Arz* olur. *Medd-i Arzın meddi caizdir.* ﴿ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ، مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ، إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴾

MEDD-İ LİN: Harf-i Linden sonra, Sebeb-i Med'den Sükun olursa *Medd-i Lin* olur.

Harf-i Lin: ﴿ و ي ﴾ harfleri sakin, bunlardan önceki harfin hareketi üstün olursa ﴿ و ي ﴾ harfleri *Harf-i Lin* olurlar. *Medd-i Linin meddi caizdir.*

﴿ وَلَا نُؤْمِ ، وَالصِّفِّ ﴾

II- ﴿ ر ﴾ Harfi'nin İnce Okunduğu Yerler:

- 1) ﴿ ر ﴾ harfinin harekesi esre olduğu zaman *ince* okunur. ﴿ صَدْرِي ، وَإِنْ يُرِيدُكَ بِخَيْرٍ ﴾
- 2) ﴿ ر ﴾ harfi sakin, ﴿ ر ﴾ dan önceki harfin harekesi esre olursa *ince* okunur. ﴿ وَاسْتَغْفِرُهُ ، فِي مِرْقَةٍ مِنْهُ ﴾
- 3) ﴿ ر ﴾ harfi sakin, ﴿ ر ﴾ dan önceki harf de sakin, daha önceki harfin harekesi esre olursa *ince* okunur. ﴿ يَسْحَرُ ، ذِكْرٌ ، بِصِحْرٍ ﴾
- 4) ﴿ ر ﴾ harfi sakin, ﴿ ر ﴾ dan önceki harf ise, Lin harfinden ﴿ ي ﴾ olursa *ince* okunur. ﴿ خَيْرٌ ، سَيِّئٌ ﴾

III- ﴿ ر ﴾ Harfi'nin Hem Kalın, Hem de İnce Okunabildiği Yerler:

- 1) ﴿ ر ﴾ harfi sakin olur, ﴿ ر ﴾ dan sonra da İsti'la harflerinden birisi esreli olarak bulunursa, ﴿ ر ﴾ hem *kalın*, hem *ince* okunabilir. ﴿ كَلُّ فِرْقِي ﴾
- 2) ﴿ ر ﴾ harfi sakin, ﴿ ر ﴾ dan önceki İsti'la harflerinden birisi de sakin, daha önceki harfin harekesi de esre olursa hem *kalın*, hem de *ince* okunabilir. ﴿ عَيْنَ الْقَطْرِ ، أَدْخُلُوا مِصْرَ ﴾
- 3) ﴿ ر ﴾ harfi sakin, ﴿ ر ﴾ dan önceki İsti'la harflerinden birisi de sakin, daha önceki harfin harekesi de esre olursa hem *kalın*, hem de *ince* okunabilir. ﴿ فَاَسْرَ . إِذَا نَسَرَ . أَنْ نَسَرَ . فَاَسْرَ ﴾

LAFZATULLAH'IN OKUNUŞU

- 1) Lafzatullah, kendi başına okunduğunda *kalın* okunur. ﴿ اَللّٰهُ ﴾
- 2) Lafzatullah'tan önceki harfin harekesi üstün veya ötre olursa, Lafzatullah *kalın* okunur. ﴿ بِأَنَّ اللَّهَ ، رَسُولُ اللَّهِ ﴾
- 3) Lafzatullah'tan önceki harfin harekesi esre olursa, Lafzatullah *ince* okunur. ﴿ بِسْمِ اللَّهِ ، لِيُوجِهَ اللَّهُ ﴾

ZAMİR'İN OKUNUŞU

I- Zamir'in Uzatıldığı Yerler:

- 1) Zamirden önceki harfin harekesi *üstün*, *esre* veya *ötre* olursa, bu hareketler *şeddelli* de olsa Zamir uzatılarak okunur.

﴿ لَهُ ۖ لَهُ ، يَهُ ، بِه ۖ بِي ، حِتَامُهُ ۖ حِتَامُهُ ، إِنَّهُ ۖ إِنَّهُ ، زَهُ ۖ زَهُ ، كَلِمَةٌ ۖ كَلِمَةٌ ﴾

II- Zamir'in Uzatılmadığı Yerler:

- 1) Zamirden önceki harfin harekesi *sükun* (cezm) olursa, Zamir uzatılmaz. ﴿ عَلَيْهِ ، مِنْهُ ﴾
- 2) Zamirden önce *Harfi Med'*den birisi bulunursa yine uzatılmaz. ﴿ أَرْسَلْنَا ، فِيهِ ، قَتَلُوهُ ﴾
- 3) Zamirden sonra *sakin* (cezimli) ya da *şeddelli* bir harf gelirse Zamir uzatılmaz. ﴿ لَهُ الْمَلِكُ ، فَعَبَدَ بِهِ اللَّهَ ﴾
- 4) Kelimenin sonundaki "he" zamir değil de kelimenin asıl harflerinden birisi ise bu "he" uzatılmaz. ﴿ نَفَقَةٌ ، فَوَاكِهُ ، لَمْ يَنْتَهُ ﴾

Rize İl Müftülüğü

Reşadiye Mah. Cumhuriyet Cad. No : 71 Rize

☎ 0 (464) 214 26 79 ☎ 0 (464) 214 26 55

✉ rizemuf@rizemuftulugu.gov.tr

🌐 www.rizemuftulugu.gov.tr

Hazırlayan : Yusuf DOĞAN (Rize İl Müftüsü)

B) OKUMA (TELAFFUZ) İLE İLGİLİ TECVİD KURALLARI

Tenvin ve Sakin Nun

Tenvin: “Nunlamak” demektir. İki üstün, iki esre ve iki ötreye denir. $\frac{=}{=}$

Sakin Nun: “Cezimli Nun” a denir. ﴿ لَنْ ، عَنَّ ﴾

﴿ ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه ی ﴾

İHFA: “Gizlemek” demektir. Tenvin veya Sakin Nun’dan sonra, İhfa harfleri olan şu

﴿ ت ث ج د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ف ق ك ﴾ onbeş harften birisi gelirse *İhfa* olur.

﴿ فَمَنْ شَهِدَ ، سَلَامٌ قَوْلًا ، مِنْ فَضْلِ قُدُوقُوا ﴾

İZHAR: “Açmak” demektir. Tenvin veya Sakin Nun’dan sonra, İzhar harfleri olan şu

﴿ ا ح خ ع غ ه ﴾ altı harften birisi gelirse *İzhar* olur.

﴿ يَنْعِقُ ، مِنْ خَيْرٍ ، كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ﴾

İKLAB: “Dönüştürmek” demektir. Tenvin veya Sakin Nun’dan sonra, İklab harfi olan ﴿ ب ﴾

harfi gelirse *İklab* olur.

﴿ مِنْ بَعْدِ ﴿ مَبْعَدٍ ، الْيَمِينِ ﴾ ﴾

İDGAM-I MAA'L-GUNNE (Gunneli İdgam): Tenvin veya Sakin Nun’dan sonra, İdgam-ı

Maal-Gunne harfleri olan şu ﴿ م ن و ی ﴾ dört harften birisi gelirse *İdgam-ı Maa'l-Gunne* olur.

İdgam: İki harfi, şeddeli bir harf halinde okumaktır. **Gunne:** Genizden gelen gizli sese denir.

﴿ وَمَنْ يَعْمَلْ ﴿ وَمِيعَمَلْ ، سُوءًا يُجْزَى بِهِ ﴿ سُوءًا يُجْزَى بِهِ ﴾

Şu dört kelime İdgam-ı Maa'l Gunne değil, *İzhar* olur: ﴿ اَلذَّنْبِ ، بُنْيَانٌ ، صِنْوَانٌ ، قِنْوَانٌ ﴾

İDGAM-I BILA GUNNE (Gunnersiz İdgam): Tenvin veya Sakin Nun’dan sonra, İdgam-ı

Bila Gunne harfleri olan şu ﴿ ر ل ﴾ iki harften birisi gelirse *İdgam-ı Bila Gunne* olur.

﴿ مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ ﴿ مِرَبِّ رَحِيمٍ ، فَمَنْ لَمْ يُجِدْ ﴿ فَمَلَّمْ يُجِدْ ، كُلُّ لَمَّا ﴿ كُلُّ لَمَّا ﴾

SAKİN MİM: Sakin Mim’in üç hali vardır:

1) Sakin Mim’den sonra ﴿ م ﴾ gelirse, *İdgam-ı Misleyn Maa'l Gunne* olur, ﴿ عَلَيْهِمْ مُؤَصَّدَةٌ ﴿ عَلَيْهِمْ مُؤَصَّدَةٌ ﴾

2) Sakin Mim’den sonra ﴿ ب ﴾ gelirse, *Dudak İhfası* olur, ﴿ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ ﴿ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ ﴾

3) Sakin Mim’den sonra ﴿ م ﴾ ve ﴿ ب ﴾’den başka bir harf gelirse, *İzhar* olur. ﴿ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينٍ ﴾

İDGAM-I MİSLEYN: Şeddeli harfler ile; birincisi sakin, ikincisi harekeli aynı iki harf peşpeşe geldiğinde *İdgam-ı Misleyn* olur.

﴿ اِنَّهُ الْحَقُّ ، اِذْ ذَهَبَ ﴿ اِذْ ذَهَبَ ﴾

IDGAM-I MUTEKANİSEYN: Mahracleri bir sıfatları ayrı olan harfler; birincisi sakin, ikincisi harekeli olarak peşpeşe geldiğinde *İdgam-ı Mutekaniseyn* olur.

Bu harfler üç gurubtur: a- ﴿ ت د ط ﴾ b- ﴿ ث ذ ظ ﴾ c- ﴿ م ب م ﴾

﴿ اِزْكَبْ مَعَنَا ﴾ ﴿ اِزْكَمْنَا ﴾ c- ﴿ اِذْ ظَلَمُوا ﴾ ﴿ اِظْلَمُوا ﴾ b- ﴿ عَبَدْتُمْ ﴾ ﴿ عَبَّيْتُمْ ﴾ a-

IDGAM-I MUTEKARİBEYN: Mahracleri ve sıfatları birbirine yakın olan harfler; birincisi sakin, ikincisi harekeli olarak peşpeşe geldiğinde *İdgam-ı Mutekaribeyn* olur.

Bu harfler iki gurubtur: a- ﴿ ر ل ﴾

b- ﴿ ق ك ﴾

﴿ اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ ﴾ ﴿ اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ ﴾ b- ﴿ قُلْ رَبِّ ﴾ ﴿ قُرْبِ ﴾ a-

IZHAR-I KAMERİYYE: Kelimenin başındaki (ا) dan sonra gelen harf kameri harf olursa *izhar-ı kameriyye* olur. Kameri harfler, *اَبِغْ حَحَكَ وَحَفْ عَقِيْمَهْ* cümlesindeki harflerdir.

﴿ اَلْبَرُّ ﴾ ﴿ فِى الْبَرِّ ﴾ ، ﴿ اَلْعَلِيُّ ﴾ ﴿ وَهُوَ الْعَلِيُّ ﴾ ، ﴿ الْقُرْبَى ﴾ ﴿ ذِى الْقُرْبَى ﴾

IDGAM-I ŞEMSIYYE: Kelimenin başındaki (ا) dan sonra gelen harf şemsi harf olursa *idgam-ı şemsiyye* olur. Şemsi harfler, kameri harflerin dışındaki harflerdir.

﴿ اَلدِّينُ ﴾ ﴿ فِى الدِّينِ ﴾ ، ﴿ اَلرُّسُلُ ﴾ ﴿ تِلْكَ اَلرُّسُلُ ﴾ ، ﴿ اَلصَّابِرِينَ ﴾ ﴿ مَعَ اَلصَّابِرِينَ ﴾

KALKALE: Kalkale harfleri olan şu ﴿ ب ج د ط ق ﴾ beş harf sakin olarak geldiklerinde *Kalkale* olur.

﴿ اِقْرَأْ ﴾ ، ﴿ لَمْ يَلِدْ ﴾ ﴿ وَمَ يُولَدْ ﴾

HUKMU'R-RA / ﴿ ر ﴾ HARFİ'NİN HÜKMÜ: ﴿ ر ﴾ Harfi'nin üç hali vardır:

1- ﴿ ر ﴾ Harfi'nin Kalın Okunduğu Yerler:

1) ﴿ ر ﴾ harfinin harekesi üstün veya ötre ise *kalın* okunur. ﴿ اَرَأَيْتَ ﴾ ، ﴿ نَارَ ﴾ ، ﴿ مَحْرُورًا ﴾

2) ﴿ ر ﴾ harfi sakin, ﴿ ر ﴾ dan önceki harfin harekesi üstün veya ötre olursa *kalın* okunur.

﴿ وَالْمَرْوَةَ ﴾ ، ﴿ فُرْقَانًا ﴾ ، ﴿ أَنْظَرُ ﴾ ، ﴿ وَأَنْحَزُ ﴾

3) ﴿ ر ﴾ harfi ve ﴿ ر ﴾ harfinden önceki harf sakin, daha önceki harfin harekesi üstün veya ötre olursa *kalın* okunur.

﴿ وَالْفَخْرُ ﴾ ، ﴿ اَلْقُبُورُ ﴾ ، ﴿ وَالْعَصْرُ ﴾ ، ﴿ اَلْفَجَارُ ﴾ ، ﴿ لَفِى خُسْرٍ ﴾

4) ﴿ ر ﴾ harfi sakin, ﴿ ر ﴾ dan önceki harfin harekesi arızı esre olursa *kalın* okunur.

﴿ اِرْجِعِ ﴾ ، ﴿ لِمَنْ ارْتَضَى ﴾ ، ﴿ اِنْ ارْتَبْتُمْ ﴾

5) ﴿ ر ﴾ harfi sakin, ﴿ ر ﴾ dan önceki harfin harekesi esre olur, ﴿ ر ﴾ dan sonra İsti'la harfleri

olan şu ﴿ خ ص ض ط ظ غ ق ﴾ yedi harften birisi gelirse *kalın* okunur.

﴿ لِيَالْمِصَادِ ﴾ ، ﴿ فِى قِرْطَاسٍ ﴾ ، ﴿ فِرْقَةٍ ﴾